

VU Research Portal

Spoorwijk en Moerwijk: twee missionaire sporen

Stoppels, S.

published in

Idea. Gemeenteopbouwblad van de Evangelische alliantie
2012

document version

Publisher's PDF, also known as Version of record

[Link to publication in VU Research Portal](#)

citation for published version (APA)

Stoppels, S. (2012). Spoorwijk en Moerwijk: twee missionaire sporen. *Idea. Gemeenteopbouwblad van de Evangelische alliantie*, 33(2), 30-31.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal ?

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

E-mail address:

vuresearchportal.ub@vu.nl

Spoorwijk en Moerwijk: twee missionaire sporen

Er zijn tal van missionaire zoektochten gaande in Nederland. Dat is verheugend, prikkelend en stimulerend. Vrij kort na elkaar schreven twee voorgangers uit Den Haag over hun geloofsgemeenschap. De ene zit in de Spoorwijk, de andere in Moerwijk. Ze zijn ongeveer buren, gescheiden door een spoorlijn. Lijken ze ook op elkaar?

De Spoorwijk: wijkgemeente 'nieuwe stijl'

Gemeentestichter Matthijs Vlaardingerbroek publiceert in 2011 zijn boek *Grensverleggend. Hoe de kerk opnieuw missionair kan zijn*. Ruim tien jaar eerder is hij met zijn gezin neergestreken in de Spoorwijk. Ze betrekken het pand van een vroegere dokterspraktijk en gaandeweg begint er een geloofsgemeenschap te groeien. De Brunch op de late zondagochtend wordt 'per ongeluk' een belangrijk element in het functioneren van de gemeenschap. Deze laagdrempelige gezinsvieringen met aansluitend een maaltijd trekken vooral autochtone wijkbewoners.

Vlaardingerbroek doet verslag van de wording van zijn geloofsgemeenschap en formuleert daarbij lessen die ook elders toepasbaar zijn. Zijn belangrijkste stelling is dat elke geloofsgemeenschap een unieke, door God gegeven identiteit heeft. Waarachtige gemeentebouw begint niet met modellen en strategieën, maar met

de zoektocht naar deze identiteit. Zo gaat Vlaardingerbroek in tegen een preoccupatie met gemeentebouwmodellen. Zelf laat hij zich overigens inspireren door het model van de missionaire kring. In Nederland is dit missionaire model vooral opgepakt door 'Nederland zoekt'.

*Alleen wie in de buurt
woont of actief is,
is welkom*

De missionaire kring wordt – binnen het verband van een kerkelijke gemeente – gevormd door maximaal dertig volwassenen en hun kinderen. Ze vormen een hechte groep met een duidelijk missionair profiel, dat wil zeggen met een heldere missie en een wel omschreven doelgroep. Het

precieze functioneren van de groep hangt vooral af van de doelgroep. Vlaardingerbroeks geloofsgemeenschap richt zich, zoals gezegd, nadrukkelijk op de Spoorwijk. Deze formule blijkt wervend te werken, want studenten die stagen lopen bij 'In de praktijk' raken soms zo onder de indruk van deze gemeenschap dat ze naar de wijk toe verhuizen om daar present te zijn. De voorganger moet weinig hebben van kerkelijke shoppers die zich willen aansluiten bij de gemeenschap. Alleen zij die daadwerkelijk in de buurt actief zijn of worden of bereid zijn er te gaan wonen, zijn welkom.

Moerwijk: afscheid van de wijkgemeente

Aan de andere kant van de spoorlijn Den Haag-Delft vinden we in Moerwijk de protestantse gemeente rond de Marcuskerk. Predikant René de Reuver neemt in zijn boek *Anders verder. Missionair kerk-zijn in een dynamische samenleving* (2012) afscheid van het klassieke territoriale kerkmodel. Moerwijk heeft zich door de jaren heen ontwikkeld van een homogene blanke middenstandswijk tot een multiculturele achterstandswijk. In de huidige stedelijke samenleving is het model van de wijkgemeente niet meer vruchtbaar, aldus de Reuver. Veel leden van de Marcuskerk wonen nu buiten de wijk. Hij komt met het model mixed economy of church. Daarin vormen verschillende gestalten van kerk-zijn de ene kerk. Voor

Moerwijk betekent dat concreet dat de gemeente er in is drie gestalten: de klassieke gemeente die op zondag samenkomt, de Kinderwinkel ten dienste van kinderen in Moerwijk en MarcusConnect, een kerkplek voor en met jongvolwassenen (20-40 jaar) in de wijk. Alle drie de plekken hebben eigen professionele ondersteuning. De toekomst is in zijn ogen aan geloofsgemeenschappen met een heldere visie die open zijn naar de omringende samenleving. De Reuver blijft zich in zijn boek nadrukkelijk verhouden tot de wereldkerk, onder andere door de zogenaamde klassieke notae ecclesiae uit te werken: eenheid, katholiciteit, heiligheid en apostoliciteit. Het fundament van de kerk is bij hem Jezus Christus, het gebinte wordt gevormd door de Schrift, de Sacramenten, het Credo en het Ambt. Hij heeft niet zoveel op met het spreken over 'gemeentestichting' of 'kerkplanting'.

Vragen aan de burens

Wat valt op als we de twee naast elkaar leggen? Er zijn zeker parallellen. Beiden zijn sterk missionair gedreven en hechten aan een heldere identiteit. Verschillen zijn er ook. De 'vrije jongen' Matthijs Vlaardingerbroek staat tegenover de 'kerkelijke' René de Reuver. De ene is een gemeentestichter, de andere heeft daar veel aarzelingen bij. Bij de een is het wonen in de wijk bijna een voorwaarde om mee te doen, bij de ander wonen de leden vooral buiten de

wijk. Aan weerskanten van de spoorlijn worden dus heel verschillende sporen gekozen. Ik waag me hier niet aan een vergelijking en een beoordeling. Dat past mij niet. Ik zou de twee wel graag in gesprek zien gaan over allerlei fundamentele vragen rond gemeenteopbouw.

Is de toekomst aan de 'vrije jongens'?

Ik weet er wel een paar. Bijvoorbeeld over de kerk in de buurt. Hoe geef je daar vorm aan en wat mag je van leden vragen? En wat wil je precies in de wijk? Ook de organisatie van de kerk zou wat mij betreft punt van gesprek mogen zijn. Hoe geïntegreerd is een mixed economy? Concreter: (hoe) raken de drie Moerwijkse gestalten van kerk elkaar? En welke eventuele bovenlokale kerkelijke kaders zijn maximaal dienstbaar aan de lokale missionaire praxis? En ten slotte: is de toekomst aan de 'vrije jongens' of kunnen we hier ook een mixed economy van oud en nieuw zien? We mogen blij zijn met beide zoektochten die via een boek toegankelijk zijn gemaakt. Ze helpen ons in ons eigen missionaire denken.

Sake Stoppels

Docent kerkopbouw Vrije Universiteit Amsterdam